

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku żywienie człowieka z dietetyką na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 478) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale nr 158/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku żywienie człowieka z dietetyką na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Rektora Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku żywienie człowieka z dietetyką na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 158/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 marca 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Wnioskodawca niewłaściwie zaplanował liczbę punktów ECTS dla całego cyklu kształcenia na studiach drugiego stopnia w wymiarze 90 punktów ECTS, podczas gdy wymagane jest uzyskanie minimum 120 pkt ECTS. Osoby z tytułem zawodowym licencjata, które w toku studiów pierwszego stopnia uzyskały zgodnie z art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) 180 pkt ECTS, po zakończeniu projektowanego kierunku łącznie uzyskałyby 270 pkt. ECTS. Jest to liczba niewystarczająca, ponieważ ukończenie studiów pierwszego i następnie drugiego stopnia jest równoważne ukończeniu studiów prowadzonych jako jednolite studia magisterskie. Do ukończenia jednolitych studiów magisterskich, zgodnie z art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. c wymagane jest uzyskanie co najmniej 300 pkt ECTS, niezależnie od tego, czy studia te trwają 9 czy też 10 semestrów.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca wskazuje, że przyjmując liczbę punktów 90 ECTS kierował się aktualnie obowiązującymi przepisami. Określenie liczby punktów ECTS dla studiów drugiego stopnia na

poziomie 90, jest zdaniem Uczelni zgodne z art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. W treści ustawy, ani też w innych aktach wykonawczych, nie ma mowy o konieczności sumowania (bilansowania) się punktów ECTS uzyskiwanych oddzielnie w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Według Wnioskodawcy jego działania jest zgodne ze stanowiskiem wyrażonym w odpowiedzi na interpelację 16564 w sprawie minimalnej liczby punktów ECTS, podsekretarza stanu ówczesnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – z dnia 28 grudnia 2020 r., stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W interpelacji tej na pytanie: „Czy studia pierwszego i drugiego stopnia, realizowane oddzielnie, muszą bilansować się na poziomie 300 punktów ECTS wymaganych dla studiów jednolitych?” udzielono odpowiedzi: „PSWN nie zawiera regulacji dotyczących łączenia (sumowania, bilansowania) się punktów 360 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów ECTS uzyskiwanych oddzielnie w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 pkt 1 PSWN warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest m.in. uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano co najmniej:

- 180 punktów ECTS – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
- 90 punktów ECTS – w przypadku studiów drugiego stopnia,
- 300 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 9 albo 10 semestrów,
- 360 punktów ECTS – w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 11 albo 12 semestrów”.

Uczelnia wskazała ponadto, iż na minimum 90 punktów ECTS dla studiów drugiego stopnia powołuje się również Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w stanowisku interpretacyjnym nr 9/2020 z dnia 22 października 2020 r. Wnioskodawca uważa zatem, że spełnił kryterium dotyczące właściwego przypisania liczby punktów ECTS do studiów drugiego stopnia na kierunku żywienie człowieka z dietetyką, stąd zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może być uzasadnieniem opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Zgodnie z art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano co najmniej:

- a) 180 punktów ECTS - w przypadku studiów pierwszego stopnia,
- b) 90 punktów ECTS - w przypadku studiów drugiego stopnia,
- c) 300 punktów ECTS - w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 9 albo 10 semestrów,
- d) 360 punktów ECTS - w przypadku jednolitych studiów magisterskich trwających 11 albo 12 semestrów.

Prezydium PKA stoi na stanowisku, iż uzyskanie tytułu zawodowego magistra wymaga zrealizowania programu studiów jednolitych magisterskich lub zakumulowanego programu studiów pierwszego i drugiego stopnia, którym przypisano łącznie co najmniej 300 ECTS. Przyjęcie innego stanowiska oznaczałoby bowiem istnienie znacząco różnych rozwiązań

normatywnych w tym zakresie, a w konsekwencji niejednoznaczność przyjętych przepisów prawnych.

Ustawodawca jednoznacznie definiuje to rozwiązanie w przypadku studiów jednolitych magisterskich. W przypadku zakumulowanego programu studiów pierwszego i drugiego stopnia, istniejące uregulowania prawne dopuszczają, w opinii Prezydium PKA, dwie możliwości. Pierwsza to studia pierwszego stopnia, którym przypisano co najmniej 180 ECTS, a następnie studia drugiego stopnia, którym przypisano 120 ECTS. Druga z możliwości to studia inżynierskie pierwszego stopnia, którym przypisano co najmniej 210 ECTS (7 semestrów) połączone z uzupełniającymi studiami magisterskimi inżynierskimi, którym przypisano co najmniej 90 ECTS (3 semestry). To drugie rozwiązanie nie zachodzi jednak w rozpatrywanej sprawie.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio pozostaje w mocy.

2. Efekty uczenia się są sformułowane zbyt ogólnie. Na wnioskowanym kierunku zaplanowano zaledwie 14 efektów z zakresu wiedzy, 16 z zakresu umiejętności i 10 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Zbyt ogólnie sformułowane efekty uczenia się to np. KK2P_W01 ma pogłębioną wiedzę w zakresie dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany został kierunek studiów, w tym: nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu, KK2P_W08 ma wiedzę z zakresu wykorzystania narzędzi informatycznych w ramach prowadzonej działalności, KK2P_U11 wykonuje swoją pracę w sposób bezpieczny, zgodny z zasadami BHP oraz wewnętrznymi regulacjami zakładu pracy, KK2P_W12 zna zasady dobrej praktyki zawodowej oraz zasady właściwego kontaktu z klientem, KK2P_W13 zna prawne, społeczne i ekonomiczne podstawy prowadzenia działalności w obszarze żywienia człowieka i dietetyki.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca podkreśla, że obecnie uczelnie posiadają autonomię w zakresie tworzenia autorskich programów studiów. Wyższa Szkoła Inżynierii i Zdrowia w Warszawie od zawsze dążyła do tego, by tworzone przez nią programy studiów nie były kopią działań innych uczelni, a wyrazem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Przyjęcie w roku 2018 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce miało za zadanie rozszerzenie autonomii uczelni w zakresie projektowania programów studiów. Zdaniem Wnioskodawcy opinia Prezydium w ww. zakresie przeczy założeniom autonomii programowej Uczelni i godzi w chęć sprostania przez uczelnię oczekiwaniom stawianym przez interesariuszy zewnętrznych, w tym przyszłych studentów, jak i przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego. Dla Wnioskodawcy opinia Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest wiążąca, niemniej subiektywna ocena programu studiów przez eksperta, dla której Wnioskodawca nie znajduje formalnego i/lub merytorycznego uzasadnienia nie może stanowić podstawy do wydania negatywnej opinii. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że aktualnie nie obowiązują żadne odgórne wytyczne, co do prawidłowego formułowania kierunkowych efektów uczenia się, które standaryzowałyby działanie wszystkich uczelni. Zapewne dlatego Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w stanowisku interpretacyjnym nr 9/2020 z dnia 22 października 2020 r. uznało, że uczelnia posiada autonomię programową w podejmowaniu decyzji w zakresie konstrukcji kierunkowych efektów uczenia się. Ponadto koncentrując się na

poprawności dokumentacji opracowanej przez Wnioskodawcę, program studiów dla kierunku żywienie człowieka z dietetyką spełnia wszystkie wymogi formalnie nałożone przez ustawę oraz akty wykonawcze.

Wnioskodawca nie widzi żadnych przeciwwskazań do pozytywnego zaopiniowania efektów uczenia się zatwierdzonych przez Senat uczelni, gdyż są one jego zdaniem prawidłowo sformułowane. Ponadto Wnioskodawca dokonując wnikliwej analizy dostępnych aktów wykonawczych znalazł bardzo podobne w brzmieniu efekty uczenia się, określone przez ustawodawcę w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. 2019, poz. 1573, z późn. zm.). Wnioskodawca przywołuje te standardy kształcenia, ponieważ należą one do ogólnych wytycznych opracowywanych przez Ustawodawcę i co więcej tak sformułowane ogólnie efekty uczenia się są oceniane jako prawidłowe, stąd należy uznać, że skoro ustawodawca nie wskazał jednoznacznego brzmienia efektów uczenia się dla projektowanego przez Wnioskodawcę kierunku studiów to zarzut Prezydium PKA nie ma żadnego obiektywnego uzasadnienia.

Należy zaznaczyć, że:

- Efekt KK2P_W01 odnosi się do wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku żywienie człowieka z dietetyką; nie ma tutaj mowy o uogólnieniu efektu uczenia się, przy możliwości błędnej interpretacji, gdzie absolwent posiadałby wiedzę w zakresie dyscyplin naukowych tj. nauki medyczne i nauki o zdrowiu, które odnosiłyby się również do innych kierunków do nich przyporządkowanych; Dla przykładu efekt uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla zawodu lekarza dentystry opracowany przez Ustawodawcę: W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zagadnienia z zakresu nauk medycznych i nauk przyrodniczych – w podstawowym zakresie.
- Efekt KK2P_W08 odnosi się do oprogramowania informatycznego stosowanego przez dietetyków i specjalistów ds. żywienia człowieka, którzy na co dzień realizując zadania zawodowe korzystają z programów dietetycznych, których obecnie na polskim i zagranicznym rynku jest co najmniej kilkadziesiąt, stąd nie ma możliwości wskazania w efektach uczenia się nazwy konkretnego oprogramowania. Wnioskodawca na podstawie posiadanego doświadczenia, wie że rozwój narzędzi informatycznych jest bardzo dynamiczny i w czasie całego toku kształcenia studenci będą korzystali z programów dostępnych na rynku obecnie, ale i tych, które się dopiero pojawią. Na dzień składania wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów Wnioskodawca wskazał jakie oprogramowanie jest udostępnione studentom w procesie kształcenia (str. 34 wniosku), stąd dla Prezydium PKA powinno stanowić to konkretne odniesienie. Dla przykładu efekt uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla zawodu lekarza dentystry opracowany przez Ustawodawcę: W zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystać i przetwarzać informacje, stosując narzędzia informatyczne i korzystając z nowoczesnych źródeł wiedzy medycznej.
- Efekt KK2P_U11 odnosi się do uniwersalnych przepisów prawa, gdyż sami studenci będą, zgodnie z programem studiów, zdobywać wiedzę i umiejętności w podmiotach gospodarczych o różnym profilu działalności. Różnice te są tak znaczące, że nie ma możliwości uszczegółowienia niniejszego efektu uczenia się, gdyż stałoby to w sprzeczności z oczekiwaniami ustawodawcy w zakresie unikania tworzenia dużej ilości

efektów uczenia się, które odnosiłyby się jedynie do 1-2 modułów, i które nie świadczyłyby o jakości opracowanych matryc, a jedynie o mnogiej ilości niepotrzebnych informacji. Dla przykładu efekt uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla zawodu lekarza dentystry opracowany przez ustawodawcę: W zakresie umiejętności absolwent potrafi stosować przepisy sanitarno-epidemiologiczne oraz dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

- Efekt KK2P_W12 odnosi się do powszechnie przyjętych zasad prawidłowej i efektywnej komunikacji. Wnioskodawca nie widzi uzasadnienia dla konieczności przeformułowania zakładanego efektu uczenia się, gdyż stałoby to w sprzeczności z oczekiwaniami ustawodawcy, chyba, że Prezydium PKA uznało za konieczne odniesienie się do konkretnych sytuacji z życia zawodowego przyszłych absolwentów, co wiązałoby się z konieczności sformułowania kilkadziesiątu efektów uczenia się odnoszących się w różnej formie tylko i wyłącznie do samego procesu komunikacji. Dla przykładu efekt uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla zawodu lekarza opracowany przez Ustawodawcę: W zakresie wiedzy zna i rozumie zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji.
- Efekt KK2P_W13 odnosi się do wszystkich niezbędnych obszarów, które powinny być znane absolwentom, zdecydowanym na uruchomienie/ prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Jeżeli Wnioskodawca zdecydowałaby się na uszczegółowienie efektu uczenia się, to stałoby to w sprzeczności z oczekiwaniami ustawodawcy. Warto się również zastanowić, czy efekt uczenia się odnoszący się do znajomości konkretnych ustaw i aktów wykonawczych byłby na tyle uniwersalny, że Wnioskodawca nie stanęłaby przed koniecznością aktualizowania kierunkowych efektów uczeniu się po każdej nowelizacji np. ustawy. Dla przykładu efekt uczenia się zawarty w standardach kształcenia dla zawodu lekarza dentystry opracowany przez ustawodawcę: W zakresie umiejętności absolwent potrafi stosować przepisy prawa dotyczące wykonywania zawodu lekarza dentystry.

Wnioskodawca uznaje zatem, iż zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podtrzymała swoją wizję efektów uczenia się wnioskowanego kierunku i nie zaproponowała zmian. Prezydium PKA podziela pogląd, iż Uczelnia posiada swobodę w określaniu efektów uczenia się. Należy jednak wziąć także pod uwagę, iż Uczelnia korzysta z tej swobody w ramach realizacji koncepcji kształcenia, którą ma obowiązek przedstawić we wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów (§ 9 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów), podlegającej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Dlatego efekty uczenia się powinny stanowić czytelne rozwinięcie koncepcji kształcenia. Efekty KK2P_W01, KK2P_W08, KK2P_U11, KK2P_W12, KK2P_W13 zostały formułowane w sposób tak ogólny, iż nie pozwala to na ustalenie, w jaki sposób stanowią rozwinięcie koncepcji kształcenia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

3. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca podkreśla, że prawidłowo zaadoptował efekty określone przez Polską Ramę Kwalifikacji, stosownie do poziomu kształcenia i specyfiki planowania kierunku studiów oraz kategorii wiedzy. Wnioskodawca odniósł kierunkowe efekty uczenia się zarówno do uniwersalnych charakterystyk 7 poziomu PRK określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, jak i ogólnych charakterystyk określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wnioskodawca do przedmiotowego wniosku dołączył matryce kierunkowych efektów uczenia się, a także tabelę pokrycia charakterystyk uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK przez kierunkowe efekty i tabelę odniesień kierunkowych efektów uczenia się do ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na 7 poziomie PRK. W związku z tym potwierdza to fakt, że kierunkowe efekty uczenia się skonstruowane zostały przez Wnioskodawcę prawidłowo na poziomie 7 PRK.

Wnioskodawca przytoczył wybiórcze przykłady potwierdzające prawidłową konstrukcję kierunkowych efektów uczenia się:

- KK2P_W13 zna prawne, społeczne i ekonomiczne podstawy prowadzenia działalności w obszarze żywienia człowieka i dietetyki – odniesienie do P7U_W (uniwersalnych charakterystyk 7 poziomu PRK – zna różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności);
- KK2P_U01 potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do identyfikowania formułowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów związanych z realizacją zadań zawodowych – odniesienie do P7U_U (uniwersalnych charakterystyk 7 poziomu PRK – potrafi wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin);
- KK2P_U02 posiada wysoko rozwinięte zdolności komunikacyjne, które dzięki znajomości fachowej terminologii oraz interdyscyplinarnej wiedzy, predysponują go do nawiązywania korzystnej współpracy ze specjalistami działającymi w różnych obszarach medycyny i zdrowia – odniesienie do P7U_U (uniwersalnych charakterystyk 7 poziomu PRK – potrafi komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowisko);
- KK2P_K10 jest przygotowany do rozwijania dorobku zawodowego i zasad etyki zawodowej, uzależniając przy tym swoje działania od zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych – odniesienie do P7U_K (uniwersalnych charakterystyk 7 poziomu PRK – jest przygotowany do rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia);

Wnioskodawca stoi na stanowisku, że tak sformułowana ocena Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie koresponduje w żadnym aspekcie ze stanem rzeczywistym, gdyż jak wskazał Wnioskodawca zaprojektowane przez niego kierunkowe efekty uczenia się odnoszą się do wszystkich aktów prawnych, które aktualnie obowiązują, i do których Wnioskodawca w pełni się dostosował. Powyższe pozwala wnioskować, iż zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie proponuje zmian dotyczących opisu zakładanych efektów uczenia się uznając, że prawidłowo zaadoptowano efekty określone przez Polską Ramę Kwalifikacji, stosownie do poziomu kształcenia i specyfiki planowania kierunku studiów żywienie człowieka z dietetyką o profilu praktycznym.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów w programie studiów określa się m.in. zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. Ocenie PKA podlega zatem cały wolumen efektów uczenia się określonych dla kierunku, z punktu widzenia prawidłowości rozwinięcia za ich pomocą koncepcji kształcenia. Zarzut dotyczył tego, iż opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych działań naprawczych, które niwelowałyby meritum zarzutu. Prezydium po ponownej analizie katalogu efektów uczenia się podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

4. Kierunek został przyporządkowany do dyscypliny nauki o zdrowiu (68% ECTS), dyscypliny nauki medycznej (25% ECTS) oraz dyscypliny nauki o kulturze fizycznej (7% ECTS). Brak jest przyporządkowania do dyscypliny technologia żywności i żywienia. W związku z tym, nazwa kierunku studiów jest nieprawidłowa, ponieważ nie odzwierciedla katalogu kierunkowych efektów uczenia się. Ponadto brak jest uzasadnienia w efektach uczenia się przyporządkowania do dyscypliny nauki o kulturze fizycznej. Dyscyplinie nauka o kulturze fizycznej przypisać można zaledwie jeden przedmiot *wpływ aktywności fizycznej na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka* (1 ECTS).

Stanowisko Uczelni

Analizując przedłożony program studiów Wnioskodawca nie widzi podstaw do podjęcia decyzji o przyporządkowaniu kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Wnioskodawca uznał, że być może Prezydium PKA uznało za konieczne przyporządkowanie kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia na podstawie modułów: Inżynieria genetyczna w produkcji i kształtowaniu jakości żywności/ Żywność genetycznie modyfikowana, które stanowią zaledwie 3% całego programu studiów oraz grupę modułów do wyboru, nie zaś kluczowych dla kształcenia, czyli grupę modułów kierunkowych i podstawowych. W zgodzie ze stanowiskiem interpretacyjnym Prezydium PKA nr 5/2020 z dnia 2 lipca 2020 r., nie ma uzasadnienia dla przyporządkowania kierunku studiów do danej

dyscypliny, tylko i wyłącznie dlatego, że w programie studiów znajdują się moduły lub efekty uczenia się, stanowiące pojedyncze/ wybiórcze elementy

Niezrozumiałe jest ponadto stwierdzenie, że Wnioskodawca błędnie skonstruował nazwę kierunku studiów. W klasyfikacji zawodów znajdują się dietetycy i specjaliści do spraw żywienia [żywienia, a nie żywności] oraz dietetycy i żywieniowcy [żywieniowcy, a nie technolodzy żywności]. Od początku przygotowywania programu studiów Wnioskodawca założył, że przyszli absolwenci zatrudnieni będą na stanowiskach dietetyków i specjalistów ds. żywienia. I nawet ich zatrudnienie w zakładach przemysłu spożywczego nie będzie podstawą do określania ich mianem technologów żywności, gdyż nie będą posiadali pogłębionej wiedzy z zakresu: chemii żywności, analizy ilościowej i jakościowej żywności, maszyn i urządzeń wykorzystywanych podczas produkcji żywności, procesów technologicznych w przemyśle spożywczym. Wnioskodawca zdaje sobie sprawę, że na rynku edukacyjnym są oferowane kierunki studiów drugiego stopnia tj. żywienie człowieka i dietetyka, które są przyporządkowane do dyscypliny technologii żywności i żywienia. Wnioskodawca podjął się nawet wnikliwej analizy informacji udostępnionych przez wybrane uczelnie wyższe, które według zestawień zamieszczonych w POL-on prowadząc studia drugiego stopnia na przedmiotowym kierunku:

a) Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu [80% dyscyplina wiodąca technologia żywności i żywienia]. Wnioskodawca zapoznał się z programem studiów oraz kierunkowymi efektami uczenia się przyporządkowanymi do przedmiotowego kierunku. Niemniej w żadnym stopniu nie znalazł podobieństwa, które miałyby świadczyć, że Wnioskodawca popełnił błąd nie przyporządkowując kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia. W programie studiów opracowanym przez Wnioskodawcę nie ma uwzględnionych modułów, które zostały zapisane przez Uniwersytet m.in. *produkcja potraw i posiłków, produkcja potraw i posiłków dietetycznych, bioaktywne składniki ziół i przypraw, nowoczesne metody analizy żywności, trendy w analityce żywności, żywność fermentowana*. Dodatkowo Uniwersytet określił kierunkowe efekty uczenia się tj. dobrać i wykorzystać techniki w badaniach żywności, żywieniu człowieka i dietetyki, dobrać surowce oraz techniki i technologie w celu podniesienia jakości żywności i żywienia człowieka.

b) Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie [69% dyscyplina wiodąca technologia żywności i żywienia]. Wnioskodawca szczegółowo zapoznał się z programem studiów oraz kierunkowymi efektami uczenia się przyporządkowanymi do przedmiotowego kierunku. Starając się znaleźć uzasadnienie dla opinii Prezydium PKA. Niemniej w żadnym stopniu nie znalazł podobieństwa, które miałyby świadczyć, że Wnioskodawca popełnił błąd nie przyporządkowując kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia. W programie studiów opracowanym przez Wnioskodawcę nie ma uwzględnionych modułów, które zostały zapisane przez Uniwersytet m.in. *technologia żywności pochodzenia roślinnego, technologia żywności pochodzenia zwierzęcego, technologia fermentacji, techniki i technologie w gastronomii i cateringu, projektowanie potraw w gastronomii i cateringu, zarządzanie jakością i bezpieczeństwem żywności, Przechowanie i opakowania żywności, nowoczesne trendy w analityce żywności*. Dodatkowo Uniwersytet określił kierunkowe efekty uczenia się, tj. ma pogłębioną wiedzę o procesach technologicznych stosowanych w produkcji żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, ma pogłębioną wiedzę z zakresu zarządzania jakością i bezpieczeństwem żywności, zna

warunki przechowywania i metody utrwalania żywności w zakresie rozszerzonym, posiada wiedzę o najnowszych trendach rozwoju analityki żywności.

Warto również odwołać się do nomenklatury stosowanej przez Wnioskodawcę:

- żywienie jest to: suma procesów, przez które organizm człowieka wykorzystuje składniki pokarmowe do utrzymania zdrowia [Gajewska D., Podstawy żywienia i dietoterapia]; dostarczanie organizmowi pokarmów pobieranych w stanie naturalnym lub po przetworzeniu na różnorodne potrawy i napoje w celu utrzymania podstawowych funkcji życiowych, właściwego rozwoju i stanu zdrowia człowieka [Gertig H., Gawęcki J., Żywienie człowieka. Słownik terminologiczny]; nauka zajmująca się współzależnością między pożywieniem a organizmem człowieka na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym, całego organizmu oraz populacji [Gawęcki J., Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu];
- dietetyka jest to: nauka o roli żywienia w etiopatogenezie chorób oraz jego stosowaniu w profilaktyce i terapii [Gertig H., Gawęcki J., Żywienie człowieka. Słownik terminologiczny]; nauka o zasadach żywienia człowieka zalecanych w celach profilaktycznych lub jako terapia czy wspomaganie terapii różnych chorób, to również nauka o zasadach żywienia człowieka w różnych stanach fizjologicznych [Bujko J., Podstawy dietetyki].

We wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów Wnioskodawca podkreślał, że koncepcja kształcenia, a w tym efekty uczenia się dla kierunku żywienia człowieka z dietetyką korespondują również z celem operacyjnym Narodowego Programu Zdrowia zdefiniowanym jako zdrowe i aktywne starzenie się realizowanym poprzez odpowiednie projektowanie rozwiązań ukierunkowanych na wdrażanie właściwych działań profilaktycznych, a także z zakresu promocji zdrowia oraz działań leczniczych i rehabilitacyjnych dostosowanych do potrzeb osób starszych (str. 8). Zakładane efekty uczenia się na kierunku żywienia człowieka z dietetyką nakierowana są na zdobycie przez studenta pogłębionej wiedzy w zakresie dietetyki jako dyscypliny naukowej, poznanie procesów fizjologicznych i patomechanizmów leżących u jej podstaw i wykształcenie umiejętności prowadzenia diagnostyki dietetycznej oraz postępowania dietetycznego. Zdaniem Wnioskodawcy realizacja programu studiów poruszającego problematykę kliniczną pozwoli na wykształcenie specjalistów, którzy będą mogli współpracować z lekarzami w procesie leczenia poprzez stosowanie prawidłowego żywienia w tym edukowania w zakresie właściwych postaw, zasad żywieniowych, a dalej nabyte przez absolwenta efekty uczenia się pozwolą mu na udział w realizacji zadań wpisanych do Narodowego Programu Zdrowia, gdyż problematyka zdrowia i dobrostan społeczeństwa jest najważniejszym aspektem funkcjonowania państwa w ogóle. Wiedza i umiejętności, którymi będzie dysponował absolwent przedmiotowych studiów będzie odpowiadać na oczekiwania społeczne związane z potrzebą kreowania prozdrowotnego stylu życia, a także realizowania programów prozdrowotnych (str. 12).

W żadnej części przedmiotowego wniosku, a szczególnie w części dotyczącej wskazania potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami Wnioskodawca nie odniósł się do dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia, co mogłoby wpłynąć na tak sformułowaną opinię PKA w zakresie omawianej dyscypliny. Wnioskodawca w przedmiotowym uzasadnieniu wskazał, iż przy wzroście zainteresowania społecznego zdrowym stylem życia, w tym problematyką żywienia istotne staje się prowadzenie kształcenia ma kierunkach związanych z żywnością i żywieniem

człowieka – tak, by absolwent tego kierunku mógł w mądry sposób zaspokoić te potrzeby społeczne poprzez dostarczenie fachowej wiedzy oraz przygotowanie kompleksowych planów żywieniowych wspomagających zdrowy tryb życia lub poprawiających jego jakość w okresie rekonwalescencji.

W koncepcji kształcenia określono, że [...] podstawowym celem kształcenia na kierunku żywienie człowieka z dietetyką jest wykształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów, którzy dzięki szerokiej wiedzy interdyscyplinarnej ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu nauk o zdrowiu, nauk medycznych oraz nauk o kulturze fizycznej będą konkurencyjną, a co ważne pożądaną i poszukiwaną kadrą współpracującą oraz wspierającą lekarzy w procesie leczenia chorób dietozależnych zarówno na lokalnym, krajowym, a także europejskim rynku pracy, a także samodzielną kadrą realizującą się wszystkich obszarach zainteresowania współczesnej dietetyki. Koncepcja kształcenia kładzie nacisk na przekazanie kompleksowej wiedzy i umiejętności, które pozwolą absolwentowi zrozumieć i stosować w pracy zawodowej działania z zakresu profilaktyki i leczenia chorób żywieniowo-zależnych oraz prowadzić edukację zdrowotną promującą prawidłowe odżywianie będące ważnym elementem zdrowia publicznego. Koncepcja kształcenia na kierunku żywienie człowieka z dietetyką koncentruje się na przekazaniu kompleksowej wiedzy o żywieniu człowieka zdrowego i chorego, przygotowaniu zawodowym obowiązującym w ochronie zdrowia, a dalej na wyposażeniu absolwenta w umiejętności praktyczne i właściwe kompetencje społeczne pozwalających na podjęcie przez niego skoordynowanych działań profilaktycznych i naprawczych. Koncepcja i cele kształcenia jednoznacznie wskazują na prawidłowe przyporządkowanie studiów przez Wnioskodawcę.

Koncepcja kształcenia została nie tyle oparta, ile odzwierciedla rekomendacje otoczenia społeczno-gospodarczego wyrażone w opiniach i rekomendacjach dla przedmiotowego kierunku. Dla Wnioskodawcy opinia środowiska branżowego jest nie tylko kluczową ale i niejako wiążącą, gdyż spełnienie wyartykułowanych przez otoczenie potrzeb jest gwarantem wyposażenia absolwenta w kwalifikacje wymagane na rynku pracy. Wnioskodawca prowadzi kształcenie praktyczne, zawodowe, stąd przygotowana przez niego koncepcja kształcenia nie powieli koncepcji kształcenia innych uczelni tym bardziej uczelni o profilu ogólnoakademickim, a wręcz przeciwnie odpowiada na zjawiska rynkowe i trendy społeczne, które zdaniem Wnioskodawcy w pełni uzasadniają dobór dyscyplin, dlatego też opinia eksperta stoi w sprzeczności z przytoczonymi przez Wnioskodawcę potrzebami społeczno-gospodarczymi (dane rynkowe, dane statystyczne, zjawiska demograficzne), które w innym punkcie opinii Prezydium PKA zostały potwierdzone. Postawione cele kształcenia nie wymagają w żadnym swoim punkcie odniesienia do dyscypliny technologii żywności i żywienia, stąd oczekiwanie Prezydium może być próbą powielenia utartego schematu, a nawet praktyki przypisywania kierunków o problematyce żywności do dyscypliny technologia żywności i żywienia co w przypadku kierunku studiów Wnioskodawcy wydaje się nieprawidłowe, dlatego też Wnioskodawca wnosi o ponowne zapoznanie się z koncepcją, celami kształcenia oraz efektami uczenia się, co zdaniem Wnioskodawcy bezsprzecznie potwierdzi prawidłowość jego działań. Ponadto Wnioskodawca wskazał, iż zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r., w którym uznano, że nie ma uzasadnienia przyporządkowania kierunku do dyscypliny, która nie stanowi bazy dla koncepcji kształcenia, a w przypadku omawianego kierunku studiów tak właśnie jest. W związku z powyższym Wnioskodawca nie widzi podstaw

do przyporządkowania kierunku żywienie człowieka z dietetyką do dyscypliny technologia żywności i żywienie, do której nie odnosi się ani koncepcja kształcenia, ani cele i efekty uczenia się, i dla której Wnioskodawca nie przedstawił uzasadnienia.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zarzutów Prezydium PKA, Wnioskodawca zaznacza, iż nie zgadza się ze stwierdzeniem PKA, że niniejszy kierunek nie powinien być przyporządkowany do dyscypliny tj. nauki o kulturze fizycznej. Warto również dodać, że zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej „brakuje podjęcia próby ustalenia, w jaki sposób należy ustalać przyporządkowanie kierunku do dyscyplin innych, niż wiodąca”. Wnioskodawca prosi, więc o wskazanie podstawy prawnej, która uzasadniałaby wydanie negatywnej opinii ze strony Prezydium PKA w omawianym zakresie. Ponadto Wnioskodawca wskazuje, że przedmiotowa dyscyplina stanowi jeden z kluczowych elementów konstruowanej koncepcji kształcenia, postawionych celów kształcenia, a co ważniejsze jest ona determinowana potrzebami społecznymi, co Wnioskodawca zaprezentował na stronie 9 wniosku tj. [...] Integralnym elementem kompetencji zawodowych absolwenta kierunku żywienie człowieka z dietetyką wpisanych w efekty uczenia się jest prewencja nastawiona na promowanie prozdrowotnych wyborów, zachowań, co jest odzwierciedleniem potrzeb państwa dążącego do zachowania społeczeństwa w dobrym zdrowiu, gdyż popularyzacja prowadzenia profilaktyki zdrowotnej, aktywnych form zagospodarowywania czasu wolnego (wypoczynku) oraz zasad zdrowego żywienia zajmuje ważne miejsce w aktywności państwa, indywidualnych podmiotów konsumpcji. Zyskuje wciąż na popularności. Jednostki są bowiem coraz bardziej świadome, że służba zdrowia nie jest jedyną i wystarczającą odpowiedzią na zagrożenia dotyczące zdrowia. Ponadto istotne znaczenia ma moda na prozdrowotny styl życia i smukłą, wysportowaną sylwetkę, która napływa z gospodarek wysoko rozwiniętych, odznaczających się wyższą dynamiką rozwoju społeczno-gospodarczego, wyższym poziomem innowacyjności. Dbłość jednostek o sprawność fizyczną i psychiczną stała się, a przynajmniej powinna stać się priorytetem zdrowego stylu życia.

Wyżej przytoczone oczekiwania społeczne mają swoje odzwierciedlenie w konkretnych modułach kształcenia, w ramach których studenci nabywają wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie: wpływu aktywności fizycznej na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka, roli aktywności fizycznej w prewencji i leczeniu nadwagi oraz otyłości, kształtowaniu właściwych postaw u dzieci i młodzieży względem uprawiania aktywności sportowej, znaczeniu aktywności fizycznej w wieku podeszłym, żywienia sportowców i osób aktywnych fizycznie, coachingu aktywności fizycznej i metod modelowania sylwetki, środków wspomagających aktywność fizyczną, dostosowania aktywności fizycznej do sprawności ruchowej osób niepełnosprawnych, znaczenia aktywności fizycznej w profilaktyce i leczeniu chorób endokrynologicznych., roli podejmowanej aktywności fizycznej w profilaktyce i wspomaganiu leczenia cukrzycy, roli aktywności fizycznej w prewencji chorób układu sercowo-naczyniowego, wskazaniach i przeciwwskazaniach do aktywności ruchowej wśród osób zdrowych i chorych.

Na podkreślenie zasługuje również fakt, że w literaturze przedmiotu i w aktualnych doniesieniach naukowych połączenie problematyki żywienia oraz aktywności fizycznej jest nieodłącznym elementem właściwych zachowań zdrowotnych, stąd tym bardziej Wnioskodawca nie znajduje uzasadnienia dla tak sformułowanego przez eksperta oceniającego zarzutu o niewłaściwym przyporządkowaniu kierunku żywienie człowieka

z dietetyką. Przyjęcie stanowiska Prezydium PKA oznaczałoby pozbawienie przyszłego absolwenta wnioskowanego kierunku ważnych kompetencji oczekiwanych przez otoczenie społeczne, a w tym kwalifikacji do pełnej realizacji zadań zawodowych, co stoi w całkowitej sprzeczności z jakością kształcenia i jego dostosowaniem do wymagań rynku pracy.

Wnioskodawca uzasadniając powyższe stanowisko powołuje się na treści zawarte w programie studiów, w tym w poszczególnych w kartach modułów, które zostały dołączone do wniosku i z którymi Prezydium PKA powinno się zapoznać przed sformułowaniem oceny w tym zakresie. Prezydium PKA w stanowisku interpretacyjnym nr 5/2020 również podkreśla, że „przyporządkowanie kierunku do dyscyplin innych, niż wiodąca [...] powinno [...] opierać się na założeniach zachowujących m.in. koherencję pomiędzy koncepcją kształcenia, efektami uczenia się określonymi dla kierunku, programem studiów dla kierunku, prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów”. A zatem zgodnie z omówionymi przesłankami obligatoryjnym ze strony Wnioskodawcy działaniem było przyporządkowanie kierunku żywienia człowieka z dietetyką do dyscypliny nauki o kulturze fizycznej.

Wnioskodawca stoi na stanowisku, że sformułowana ocena Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie ma uzasadnienia dla przedmiotowego programu studiów na kierunku żywienia człowieka z dietetyką. Program studiów składający się z konkretnych modułów, a także zaprojektowane kierunkowe efekty uczenia się zgodne z potrzebami społeczno-gospodarczymi [pkt.1.2.2 wniosku], nie pozwalają na ich przyporządkowanie do dyscypliny naukowej tj. technologia żywności i żywienia. Wnioskodawca dokonał prawidłowego przyporządkowania. Powyższe pozwala wnioskować, iż zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie proponuje zmian dotyczących przyporządkowania kierunku żywienia człowieka i dietetyka do dyscypliny dyscyplin naukowych. Nie widzi tym samym potrzeby do przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Prawidłowość przyporządkowania przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny stanowi element oceny eksperckiej, która dokonywana jest w oparciu o standardy wypracowane w obrębie danej dyscypliny naukowej. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych działań naprawczych, które niwelowałyby meritum zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

5. Proporcje liczby godzin pracy własnej studenta i liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich są nieprawidłowe. Zastrzeżenia te dotyczą w szczególności zajęć, w których przypisano godziny pracy własnej dwukrotnie przewyższające godziny z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Dotyczy to następujących zajęć: *postępowanie dietetyczne w chorobach autoimmunologicznych* – 5 ECTS (42 godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i 83 godziny pracy własnej studenta), *zaburzenia łaknienia* - 5 ECTS 9 (42 godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i 83 praca własnej) *żywienie w chorobach endokrynologicznych* - 5ECTS (42 godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela

akademickiego i 83 godziny pracy własnej), *żywienie osób niepełnosprawnych* - 4 ECTS (42 godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i 58 godziny pracy własnej studenta).

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca nie znajduje podstawy prawnej dla słuszności przyjęcia takiego stanowiska, odnoszącego się stricte do podziału godzin zajęć na te organizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i pracy własnej studenta w odniesieniu nie do całości programu studiów, a do poszczególnych modułów.

Wnioskodawca powołuje się na autonomię programową uczelni w zakresie projektowania programów studiów, gdzie w aktualnym stanie prawnym nie ma jasno określonych szczegółowych zasad, co do zachowania odpowiednich proporcji godzin pracy własnej studenta i nauki w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim, nie wliczając w to jedynie puli, co najmniej 50% zajęć określonych w programie dla studiów stacjonarnych.

Wnioskodawca opierając się na własnym doświadczeniu oraz wiedzy i kompetencji osób proponowanych do prowadzenia zajęć dokonał prawidłowego podziału. Przede wszystkim warto podkreślić, że program studiów spełnia warunek określony w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w którym określono, że program studiów o profilu praktycznym obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS. Wymiar wyrażony w punktach ECTS przekłada się na wymiar godzinowy. Ponadto spełniony został wymóg dotyczący organizacji, co najmniej 50% przewidzianych w programie studiów godzin zajęć dydaktycznych, w bezpośrednim udziale z nauczycielem akademickim.

Określona w programach studiów liczba godzin zajęć jest adekwatna do zapisanych treści wykładowych, a ponadto uwzględnia nakład pracy własnej studenta. Warto również zauważyć, że w przypadku modułów o charakterze praktycznym, Wnioskodawca nie zdecydował się na drastyczne zmniejszenie godzin w przypadku studiów niestacjonarnych, ograniczając się maksymalnie do ok. 20% różnicy w obu trybach. Wnioskodawca miał na względzie zapewnienie możliwości praktycznej nauki zawodu w jak największym wymiarze, niezależnie od trybu studiów.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności Wnioskodawca uważa, że opinia Prezydium w zakresie rozłożenia godzin nie powinna być składową uzasadnienia dla wydania decyzji negatywnej, a ewentualnie, jeśli w ogóle, stanowić zalecenie gdyby Prezydium PKA pomimo kompleksowego uzasadnienia Wnioskodawcy, i przy braku podstawy prawnej w tym zakresie, nadal oczekiwało innego rozłożenia godzin.

Wnioskodawca spełnił jednak warunki formalne w wyżej omawianym zakresie. Ponadto Wnioskodawca stoi na stanowisku, że Prezydium PKA dokonało wybiórczej analizy poszczególnych modułów, nie odnosząc się do faktu, że Wnioskodawca uwzględnił w kartach modułów nakład pracy własnej studenta w ramach realizowanych treści m.in. poprzez przygotowywanie sprawozdań, opracowywanie projektów, czy przygotowywanie się do wystąpień merytorycznych w ramach opracowanych prezentacji multimedialnych. Nie można również pominąć faktu, że przy kluczowych dla kształcenia modułach niezbędne jest również uwzględnienie czasu na zapoznanie się z przedmiotową literaturą oraz przygotowanie do zajęć, a w okresie sesji egzaminacyjnej do zaliczeń i egzaminów. W swojej ocenie Prezydium PKA pominęło zupełnie zmianę w systemie szkolnictwa wyższego, która dokonała się

w ostatnim dziesięcioleciu, gdzie oprócz nabycia przez studenta wiedzy i umiejętności w zakresie wykonywania określonych czynności zawodowych, ma on również nabyć umiejętności samokształceniowe. Student nie tylko ma w ramach tych aktywności skupiać się na studiowaniu przedmiotowej literatury, ale przede wszystkim ją opanować, zrozumieć i przyswoić treści, co jest zajęciem trudnym i czasochłonnym. W końcu należy uznać, że samokształcenie jest strategią studiowania, gdzie głównym inicjatorem podejmowanych czynności jest sam student. Student powinien wręcz dążyć do nabycia umiejętności samokierowania własnym procesem uczenia się, co jest możliwe tylko i wyłącznie w ramach godzin przewidzianych na samokształcenie. Dzięki tej części programu student ma możliwość do samorozwoju i samodoskonalenia, co nie jest zawsze możliwe do osiągnięcia w konkretnej ramie zajęć dydaktycznych. Tym bardziej, że ustawiczny rozwój cywilizacyjny zmusza studentów nie tylko do samowychowania, ale również do samokształcenia w zakresie najnowszych technologii i informacji. Coraz częściej uznaje się, że samokształcenie jest swoistą dźwignią sukcesu i bez umiejętności podejmowania samodzielnych aktywności rozwojowych, absolwent nie będzie potrafił wyróżnić się na rynku pracy. To również takie wymagania stawiają przed absolwentami przyszli potencjalni pracodawcy, którzy uważają, że powinni oni posiadać wręcz wysokie umiejętności samokształceniowe. I to właśnie tym wymaganiom przedstawionym w ramach konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, Uczelnia starała się sprostać. Wnioskodawca uznaje zatem, że przedmiotowy zarzut Prezydium PKA nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie zgadza się ze stanowiskiem zawartym w uchwale Prezydium PKA i nie widzi potrzeby do zmiany proporcje liczby godzin pracy własnej studenta i liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich w wymienionych zajęciach.

Brak enumeratywnego wyliczenia, w akcie prawa powszechnie obowiązującego, proporcji godzin pracy własnej studenta do godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem osoby prowadzącej nie oznacza, iż Uczelnia może w tym zakresie przyjąć rozwiązania dowolne. Jak już podniesiono w przypadku zarzutów 1 i 2, ocenie PKA podlega rozwinięcie koncepcji kształcenia w zakresie poszczególnych elementów programu studiów, do których należy m.in. określenie liczby godzin dedykowanych osiągnięciu poszczególnych efektów uczenia się, zarówno w odniesieniu do godzin pracy własnej studenta, jak i do godzin zajęć realizowanych z udziałem prowadzącej je osoby. Prawdliwość przyjętych w tym zakresie rozwiązań stanowi element oceny eksperckiej, która dokonywana jest w oparciu o standardy wypracowane w obrębie danej dyscypliny naukowej. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych działań naprawczych, które niwelowałyby meritum zarzutu. Prezydium podtrzymuje swoje stanowisko wskazując, że przyjęta przez Wnioskodawcę zbyt mała liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów uniemożliwi uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się w stopniu wymaganym do ukończenia studiów

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

6. Wnioskodawca nie przedstawił harmonogramu zjazdów w procesie nauczania i realizacji zajęć na studiach niestacjonarnych, w związku z tym nie można ocenić, czy rozplanowanie zajęć umożliwi efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Stanowisko Uczelni

Po analizie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. oraz wzoru wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów, Wnioskodawca stwierdza, że nie znalazł przesłanek, dla których harmonogram zjazdów powinien zostać przedstawiony. Mowa jest jedynie o harmonogramach realizacji programu studiów, które Wnioskodawca przedstawił w załączniku nr 2a i 2b do przedmiotowego wniosku. Zgodnie z Regulaminem studiów obowiązującym w Wyższej Szkole Inżynierii i Zdrowia w Warszawie od dnia 1 października 2020 r. Rektor w porozumieniu z Samorządem Studentów ustala do dnia 30 kwietnia br. organizację roku akademickiego. Wraz z organizacją są opracowywane szczegółowe terminarze zjazdów, dla kierunków prowadzonych przez uczelnię, nie zaś dla studiów, co do których Uczelnia złożyła wniosek o nadanie uprawnień, stąd zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie zgadza się z zarzutem uznając, że nie ma wymogu formalnego dotyczącego konieczności opracowania harmonogramu zjazdów w procesie nauczania i realizacji zajęć na studiach niestacjonarnych.

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się przewidywany harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia. Uczelnia harmonogram taki przedstawiła. Natomiast zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 6 cytowanego rozporządzenia, wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów zawiera nadto opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się, przy czym idące dalej wyliczenie ma charakter egzemplifikacyjny (tzn. nie jest wyczerpujące, co wynika z zastosowania na końcu cytowanego wyrażenia zdaniokształtnej frazy „w tym”). Sposób realizacji i organizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się niewątpliwie obejmuje także kwestię rozplanowania godzin zajęć w ramach dni przeznaczonych na realizację zajęć z bezpośrednim udziałem osoby prowadzącej (tzw. „zjazdów”) na studiach niestacjonarnych. Wskazanie to nie musi dotyczyć konkretnych dat kalendarzowych, chodzi jedynie o wskazanie rozplanowania godzin poszczególnych zajęć w ramach pojedynczego dnia oraz łącznej liczby dni przeznaczonych na realizację danych efektów uczenia się i treści kształcenia). Wnioskodawca nie przedstawił żadnych działań naprawczych, które niwelowałyby meritum zarzutu, ograniczając swoje stanowisko do polemiki ze stanowiskiem PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

7. Wnioskodawca przewiduje możliwość zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki z jednoczesnym jej zaliczeniem na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu, prowadzenia

samodzielnej działalności gospodarczej. Jest to niezgodne z przepisami prawa. Uczelnia nie może bowiem zwolnić studenta z praktyki, może natomiast – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów. Dodatkowo, potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, może zostać dokonane tylko w ramach procedury rekrutacji na studia. Podkreślić należy jednak, że wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 71 ust. 1 powołanej wyżej ustawy w odniesieniu do wnioskowanego kierunku, ponieważ będąc na etapie składania wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku żywienie człowieka z dietetyką na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym w sposób oczywisty nie posiada pozytywnej oceny jakości kształcenia na tych studiach. Wnioskodawca nie posiada też kategorii naukowej.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy potwierdził, że jest mu znany art. 71 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w którym jasno określone zostały warunki upoważniające uczelnię do potwierdzenia studentowi efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Ponadto Wnioskodawca zapoznał się ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r.

Wnioskodawca wyjaśnił, że wskazanie takiej możliwości dla studentów jest jasno określone w Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych obowiązującym w Wyższej Szkole Inżynierii i Zdrowia w Warszawie. Na podstawie niniejszego Regulaminu uczelnia dopuszcza możliwość potwierdzenia studentowi efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, ale tylko i wyłącznie dla kierunków, dla których uczelnia posiada pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach. We wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku żywienie człowieka z dietetyką wnioskodawca przedstawił możliwość podejmowania takich decyzji, ale tylko i wyłącznie po spełnieniu określonych warunków. Być może fakt ten nie został dość dobrze doprecyzowany i stąd Prezydium PKA dokonało błędnej interpretacji zamierzeń Wnioskodawcy.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia potwierdza znajomość przepisów prawa i właściwego stanowiska interpretacyjnego PKA argumentując, że na wnioskowanym kierunku istnieje „możliwość podejmowania takich decyzji” dotyczącej zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki z jednoczesnym jej zaliczeniem na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu. Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych obowiązujący w Uczelni taką procedurę przewiduje i studenci mogą domagać się stosowania takiej regulacji. W związku z brakiem propozycji zmiany przedmiotowego regulaminu nie można uznać argumentacji za przekonującą.

Do wniosku o wydanie pozwolenia został dołączony „Załącznik nr 7 do Programu studiów uchwalonego Uchwałą nr 29/2020 Senatu Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie z dnia 10 grudnia 2020 r.”, obejmujący dokument zatytułowany „Zasady organizacji studenckich praktyk zawodowych Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie”. W myśl ust. 20 tego dokumentu, „Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pracujący w zawodzie bądź prowadzący własną działalność związaną z kierunkiem studiów mogą

zaliczyć praktykę na podstawie złożonego wniosku do Rektora wraz z odpowiednimi dokumentami (np. kserokopia umowy o pracę, umowy o dzieło lub zlecenie wraz z wykazem pełnionych obowiązków podpisanym przez pracodawcę) jeżeli udokumentowane doświadczenie zawodowe, bądź prowadzenie działalności gospodarczej odpowiada programowi praktyk.”

Prezydium PKA zważyło, iż ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do zajęć. Weryfikacja działań uczelni, dotyczących osiągania i weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych, powinna być dokonywana według tych samych norm prawa, co pozostałych zajęć.

Osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny, powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu.

Nie znajduje żadnego umocowania prawnego rozwiązanie w postaci „zaliczania” praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej przed rozpoczęciem studiów, lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanymi przez uczelnię. Działanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak, pomijając przepisy dotyczące kierunków studiów objętych standardami kształcenia oraz sytuacji nadzwyczajnych. Ustawodawca czyni tylko jeden wyjątek od konieczności stosowania podstawowego modelu systemowego, jakim jest osiąganie i weryfikacji efektów uczenia się w typowy, opisany wyżej sposób. Wyjątkiem tym jest instytucja potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiada:

- 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, o której mowa w art. 53 ust. 1, albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek.

Wnioskodawca przyznaje, iż w odniesieniu do wnioskowanego kierunku nie spełnia żadnej z w/w przesłanek. Pomimo tego, nie podjął żadnych działań naprawczych, które doprowadziłyby do usunięcia z „Zasad organizacji studenckich praktyk zawodowych Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie” przepisu ust. 20, sprzecznego z powołanymi wyżej normami prawa powszechnie obowiązującego, przedstawił natomiast wyjaśnienia de facto zmierzające do wykazania istnienia innego stanu prawnego, niż ma on miejsce w rzeczywistości.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

8. Wnioskodawca nie sprecyzował jakie zajęcia będą realizowane w ramach modułu zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, za które student powinien otrzymać 5 ECTS.

Stanowisko Uczelni

Po analizie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów oraz wzoru wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów, Wnioskodawca stwierdza, że nie znalazł przesłanek, dla których w treści przedmiotowego wniosku miały być wymienione niniejsze moduły. Jedyne wymóg jaki jest stawiany Wnioskodawcom to wskazanie liczby punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – we wskaźnikach dotyczących programu studiów na kierunku, poziomie i profilu.

Zatem zarzut Prezydium PKA w tym zakresie nie może stanowić uzasadnienia dla wydanej opinii negatywnej. Mimo braku podstawy formalnej Wnioskodawca pragnie odnieść się do zarzutu i wymienić wszystkie moduły: style żywieniowe Polaków i ich społeczno-demograficzne uwarunkowania (nauki społeczne – nauki socjologiczne), coaching zdrowia i żywienia (nauki społeczne - psychologia), biostatystyka (nauki społeczne – nauki socjologiczne).

Stanowisko Prezydium PKA

Wskazane w stanowisku Uczelni moduły mogą być uznane jako zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut jest bezprzedmiotowy.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1-7 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 158/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 marca 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki
2. Rektor Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
28.04.2021

Krzysztof Diks